

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

**КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ ІМЕНІ ГЕТЬМАНА
ПЕТРА КОНАШЕВИЧА-САГАЙДАЧНОГО**

ФАКУЛЬТЕТ СУДНОВОДІННЯ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Викладач	Погрібна Дар'я Владиславівна
Контактний телефон	+38(093)5854115
E-mail	dariavladyslavivna@gmail.com
Навчальна дисципліна	Історія української державності
Офіційна назва освітньої програми	«Практична психологія», «Психологія бізнесу»
Рівень вищої освіти	перший бакалаврський
Галузь знань	05 «Соціальні і поведінкові науки»
Спеціальність	053 «Психологія»
Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	3
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Вибіркова
Мета вивчення дисципліни	забезпечення засвоєння здобувачами знання специфіки українських державотворчих

	процесів та формування в них історико-державницької свідомості
Інтегральна компетентність, загальні компетентності, спеціальні (фахові) компетентності	Загальні компетентності ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії ЗК 10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1. Історія української державності як навчальна дисципліна. Предмет, завдання і концепція курсу «Історія української державності». Джерела та історіографія курсу. Доісторичне минуле України. Початки формування українського етносу та його державності..Античні держави Північного Причорномор'я.

Тема 2. Етнічна держава Київська Русь. Державницькі ідеї в період Литовсько-Польської доби. Передумови утворення держави на Русі. Теорії походження Київської Русі. Суспільно-політичний устрій та соціально-економічний розвиток Київської Русі. Причини занепаду Київської Русі. Галицько-Волинська держава: внутрішня політика і міжнародний статус. Соціально-політичний та економічний статус українських земель в період Литовсько-Польської доби. Переривання механізму формування спадкової української еліти

Тема 3. Козацько-гетьманська держава в історії України. Причини, характер, рушійні сили і проблеми періодизації революції 1648-1676 рр. Формування української державності в ході визвольної війни 1648-1657 під проводом Б.Хмельницького. Основні угоди. Переяславська Рада 1654 р. та «березневі статті». Загострення кризи української державності у 1657- 1663 рр. Розкол України на Лівобережну та Правобережну.

Тема 4. Занепад та ліквідація Гетьманщини. Гетьманування Петра Дорошенка.

Причини поразки національно-визвольних змагань середини XVII ст. Наступ на політичну автономію України. Політика гетьмана Івана Мазепи. Україна в роки Північної війни. Перший український уряд в «екзилі». Конституція Пилипа Орлика

Тема 5. Державотворчі процеси на українських землях в XIX ст. Етапи формування національно-державницької ідеології: від культурного до політичного відродження.

Соціально-політичне становище українських в першій половині XIX ст. Західноукраїнські землі: соціально-політичні процеси першої половини XIX ст. Громадські організації та політичні партії на Наддніпрянській Україні: зародження ідеї державності. Суспільно-політичні рухи на Західній Україні та їхнє значення для державотворення.

Тема 6. Відновлення державності українського народу в 1917 - 1922 рр. Створення

Центральної Ради та її політична діяльність. Універсали Центральної Ради. Українська держава гетьмана П.Скоропадського. Політика Директорії та її наслідки. Національно-визвольний рух на західноукраїнських землях. Злука УНР та ЗУНР. Поразка національно-демократичної революції. Уроки українських визвольних змагань

Тема 7. Державно-правове становище українських земель у міжвоєнний період.

Діяльність української радянської дипломатії на початку 20-х років. Об'єднання державних утворень, що виникли в результаті розпаду Російської імперії. Внутрішня політика УРСР в 1920-ті рр. Індустріалізація та колективізація УРСР. Західноукраїнські землі у 1920-1930-ті роки. Діяльність УНДО та ОУН в Галичині. «Карпатська Україна» А.Волошина

Тема 8. Зміни в державній системі Радянської України в роки Другої Світової війни.

Окупація західноукраїнських земель напередодні та в перші дні ДСВ. Захоплення УРСР німецькими військами. Адміністративно-територіальний устрій за нацистської окупації. Спроба відновлення української державності під час ДСВ. Деокупація УРСР та її юридичне оформлення у нових кордонах

Тема 9. УРСР у повоєнний час, період "відлиги", "застою" та "перебудови".

Повоєнна «відбудова»: основні тенденції. Зміни в суспільно-політичному житті України після смерті Сталіна. Реформи М.С.Хрущова та їх наслідки. Становище УРСР в епоху «застою». Суспільно-політичні зміни в УРСР в період «перебудови». Уряд УНР «в екзилі»

Тема 10. Проголошення Незалежності та розбудова Української Держави.

Проголошення Незалежності України: передумови та обставини. Внутрішня політика України в першій половині 1990-х рр. Становлення Української Держави як суб'єкта міжнародної політики. Україна в першій половині 1990-х рр. Основні положення та досягнення внутрішньополітичного курсу України під час президентства Л.Кучми. Зовнішньополітичний курс України в другій половині 1990-х рр.

Тема 11. Розвиток Української Держави у XXI ст.: основні тенденції. Друге правління

Л.Кучми: економічна стабілізація. Багатовекторна зовнішня політика України на початку 2000-х рр. та її результати. Соціальні протести та формування опозиції до режиму Л.Кучми. Помаранчова революція та формування української модерної нації. Внутрішня політика під час Президентства В.Ющенка. Встановлення євроінтеграційного

зовнішньополітичного курсу. Реакційний режим правління В.Януковича. «Революція гідності». Зовнішньополітична криза та втрата Україною ряду територій. Початок АТО. Правління П.Порошенка: основні досягнення у внутрішній і зовнішній політиці. Основні моменти внутрішньо та зовнішньополітичного курсу урядів України за часів президентства В.Зеленського. Світова пандемія та переформатування соціально-економічного життя українців. Українське державотворення в 2020-х рр.: основні задачі, проблеми та перспективи

Програмні результати навчання	<p>ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.</p> <p>ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.</p> <p>ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.</p>
--------------------------------------	--

Форми поточного та підсумкового контролю	<p>При проведенні поточного контролю використовуються наступні форми: перевірка конспекту лекцій, опитування, оцінювання виступів студентів та їхньої участі у дискусії</p> <p>Формою підсумкового контролю є залік, що проводиться в усній формі</p>
---	---

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (залік)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 - 100	Відмінно (зараховано)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
80 – 89	Добре (зараховано)	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні

			завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками.
75 – 79		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
65 – 74	Задовільно (зараховано)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками.
60 – 64		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана, або якість виконання деяких з них оцінена числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки.
21 – 59	Незадовільно (не зараховано)	FX	«Умовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана, або якість їхнього виконання оцінена числом балів, близьким до мінімального, при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки.
1 – 20		F	«Безумовно незадовільно» -

			теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки.
--	--	--	--

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Основна:

1. Бойко, Ігор Йосипович. Органи влади і право в Галичині у складі Польського Королівства (1349-1569 рр.) [Текст] : монографія / І. Й. Бойко ; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. - Л. : ЛНУ ім. І.Франка, 2009. - 628 с. - Бібліогр.: с. 562-625.
2. Бойко О.Д. Історія України: підручник / О. Д. Бойко. - 4-те вид., доповн. - К.: Академвидав, 2014.
3. Історія держави та права України: підручник для курсантів та студентів вищих навчальних закладів / О. М. Бандурка, М. Ю. Бурдін, О.М. Головка та ін. ; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Харків: Майдан, 2018. – 616 с.
4. Історія держави і права України. Конспект лекцій для бакалаврів спеціальності 081-Право денної форми навчання. Майборода Оксана Леонтіївна. – Луцьк: Луцький НТУ, 2016. – с. 116.
5. Історія України: підручник (ВНЗ II—IV р. а.) / В.А. Качкан, В.М. Левандовський, О.Б. Величко та ін.; за ред. В.А. Качкана. — 2-е вид. – К.: «Медицина», 2018 – 360 с.
6. Історія української державності. Підручник. У 2-х томах. – К.: Кондор, 2018 – 344 с.
7. Історія української державності та культури/ Є.Перегида та ін. – Київ-Тернопіль: «Карт-Бланш», 2016. – 172 с.
8. Україна: політична історія. XX - початок XXI століття [Текст] / В. Баран [та ін.] ; ред. В. А. Смолій, Ю. А. Левенець ; Нац. акад. наук України, Ін-т історії України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса. - К. : Парламентське

видавництво, 2007. - 1028 с.

9. Червінський, Віктор Іванович. Історія України. Джерельний літопис [Текст] / В. І. Червінський, М. І. Обушний. - 3-тє вид., перероб. й допов. - Київ : Україна, 2016. - 895 с. : карти, табл., фот.

Допоміжна:

1. Адміністративне право і процес УНР в екзилі: невідома правничка спадщина України [Текст] / [уклад.: Гриценко І. С. та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Гриценка Івана Сергійовича. - Репр. вид. - Київ : Дакор, 2015. - 498 с.
2. Брехуненко В. Війна за свідомість. Російські міфи про Україну та її минуле. - К., 2017. - 280 с.
3. Відейко М. Ю. Україна від Русі до Святої Русі / М. Ю. Відейко. - К.: Кріон, 2010. - 255 с.
4. Війна і міф. Невідома Друга світова /За заг.ред. О. Зінченка, В. В'ятровича, М. Майорова. - Харків: «Клуб Сімейного дозвілля», 2017. - 180 с.
5. В'ятрович В. За лаштунками «Волині-43». Невідома польсько-українська війна. - Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016. - 304 с.
6. Горобець В. Гетьман Руїни. Іван Брюховецький та Москва. - К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2017. - 247 с.
7. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації ХІХ–ХХ ст.: Навчальний посібник. - К.: Генеза, 2000. - 360 с.:іл.
8. Декларація про державний суверенітет України. Історія прийняття, документи, свідчення [Текст] / Асоц. нар. депутатів України ; [ред.: Яків Зайко (відп. ред.) та ін.]. - Житомир : Рута, 2010. - 865, [16] с. : фот., табл
9. Діячі Української Центральної Ради [Текст] : бібліогр. довідник / В. Ф. Верстюк, Т. С. Осташко ; НАН України, Укр. міжнар. ком. з питань науки і культури. - К. : [б.в.], 1998. - 255 с.
10. Друга світова. Непридумані історії: (не) наша, жива, інша /Укл. й передм. В. Кіпіані. - Харків: Vivat, 2018. - 299 с.
11. Євромайдан: хроніка відчуттів [Текст] : [колекція есе] / [Тарас] Прохасько [та ін.] ; [упоряд. Карп'юк В.]. - Брустурів : Дискурсус, 2014. - 151, [1] с. : фот.
12. Загребельний, Ігор. Майдан. Хроніки недореволюції [Текст] / Ігор

- Загребельний. - Дніпропетровськ : АРТ-ПРЕС, 2014. - 94, [1] с
13. Ідрісов Д. Невідомі сторінки історії України. Україна і світ. – К.: Фоліо, 2018. – 224 с.
 14. Історія України в особах: ХІХ століття / Кол. авт.: В.С.Шандра (керівник), І.І. Глизь, О.М. Донік та ін. – К.: Україна, 2015. – 368 с.: іл.
 15. Каляндрук Т.Б. Козаки. Слов'яни проти Орди. – Львів: ЛА «Піраміда», 2017. – 496 с.: с іл.
 16. Конституція України. Науково-практичний коментар / редкол. В.Я. Тацій (голова редкол.), О.В. Петришин (відпр. секретар), Ю.Г. Барабаш та інш.; Нац. акад. прав. наук України – 2-ге вид., переробл. і допов. – Х.: Право, 2011. – 1128 с.
 17. Кульчицький С. В. Утвердження незалежної України: перше десятиліття // УІЖ. – 2001. – № 2. – С. 3–22; № 3. – С. 48–68; № 4. – С. 3–40.
 18. "Пакти і Конституції" Української козацької держави [Текст] : до 300-річчя укладення / Нац. акад. наук України, Ін-т історії України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Держ. арх. служба України, Центр. держ. іст. арх., м. Київ ; [відп. ред. В. А. Смолій ; упоряд.: М. С. Трофимук, Т. В. Чухліб]. - Вид. факс. - Л. : Світ, 2011. - 440 с. - Бібліогр.: с. 404-424.
 19. Патриляк І. Перемога або смерть. Український визвольний рух у 1939–1960 роках. – Харків.: Клуб сімейного дозвілля, 2015. – 512 с.:іл.
 20. Петрів, Роман. Австрійські, Австро-Угорські і Галицькі конституції (кінець ХVІІІ-ХІХ ст.ст.) [Текст] : пер. з нім. і пол. мов: для фахівців права, студ. і викл. юрид. ф-тів вищ. навч. закл. та широкого кола читачів / Р. Петрів ; Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини "Україна". - Івано-Франківськ : Місто НВ, 2005. - 84 с.
 21. Пиріг Р.Я. Українська гетьманська держава 1918 року [Текст] : іст. нариси / Руслан Пиріг ; Нац. акад. наук України, Ін-т історії України. - К. : Ін-т історії України НАН України, 2011. - 336 с.
 22. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016. – 496 с.
 23. Пушнова Т. 94 дні. Євромайдан очима ТСН/ Т.Пушнова – К.: «Основи», 2014 – 176 с.

24. Русначенко А. Нариси новітньої історії України. – В 5ти кн. – К.: Видавець Олег Філюк, 2017.
25. Рух опору в Україні: 1960-1990 [Текст]
= Resistance movement in Ukraine 1960-1990: an encyclopedia :
енциклопедичний довідник / Осип Зінкевич [та ін.] ; гол. ред. Осип Зінкевич
; Музей-архів і документаційний центр укр. самвидаву при вид-ві
"Смолоскип". - К. : Смолоскип, 2010. - 804 с. : фото.
26. Слабченко Є. Дипломатична історія України / Упорядник І.Матяш. – К.:
ТОВ «Видавництво «Кліо», 2016. – 496 с.
27. Станіславський В. Сталінський «сокрушительный удар» 1932-1933 рр. – К.:
Темпора, 2013. – 316 с.
28. Смолій В. А., Степанков В. С. Богдан Хмельницький. – К.: Арій, 2013. – 656
с.
29. Смолій, В. А., Степанков В.С. Українська національна революція XVII ст.
(1648-1676 рр.) [Текст] / В. А. Смолій, В. С. Степанков. - К. : Вид. дім
"Києво-Могилянська академія", 2009. - 447 с. - Бібліогр.: с. 361-436.
30. Таїрова-Яковлева Т. Посвядження, дозвілля і традиції козацької еліти
Гетьманщини. – К.: ТОВ «Видавництво «Кліо», 2017. – 182 с.
31. Україна: герби та прапори [Текст] = Украина: гербы и флаги = Ukraine: arms
and flags / [авт. проекту та упоряд.: В. Г. Кисляк, О. А. Нескоромний ;
редкол.: Ю. С. Ганжуров та ін.], - К. : Парламент. вид-во, 2010. - 451 с.
32. Українська держава – жорсткі уроки. Павло Скоропадський. Погляд через
100 років /За заг. ред. К.Галушка. – Харків: «Клуб Сімейного дозвілля»,
2018. – 278 с.
33. Українська державність: поняття, основні ознаки, символи , атрибути,
витоки та етапи становлення – [Електронний ресурс]:
<http://www.golos.com.ua/article/314085>
34. Шудря, Микола. Лицарі булави [Текст] : розповіді про укр. гетьманів /
Микола Шудря. - Київ : Велес, 2015. - 236, [3] с. : іл.
35. Шкільник, Михайло. Україна у боротьбі за державність в 1917-1921 рр.
[Текст] : спомини і роздуми / Михайло Шкільник ; упоряд., [авт. вступ. ст.]
Владислав Верстюк. - Київ : Кліо, 2016. - 511 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. https://kivt.duit.edu.ua/fsv/ezvtvsh/#section_1 - сайт кафедри психології та соціально-гуманітарних дисциплін ДУІТ
2. <http://www.nbuv.gov.ua/node/3666> - Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського, каталоги.
2. 3. <http://history.org.ua/uk> - Інститут історії України
4. <https://holodomormuseum.org.ua/> - Національний музей Голодомору-геноциду
5. <https://uinp.gov.ua/> - Інститут національної пам'яті України